

Извештај са Дурмитора

датум: 10.09.2011. године

планина: Дурмитор

време: сунчано, ведро, топло, врло пријатно

учесници: Ана Николајевски и Марко Бреберина

траса: Седло (1907м) - испод Увите греде - Суви тавани, Сурутка (2082м) - Зелени вир (2028м) - Велика превија (2351м) - Боботов кук (Ђирова пећина) 2523м - поново Велика превија - Валовити до (2150м) - Биљегов до - Прла - Локвице - Бројишта - Инђини долови (1750м) - Црно језеро - Жабљак (1450м) - Развршје (1540м), све укупно мало километара, око 13 рецимо, успон: 1300м.

опис: у четвртак, 08.09, Ана, Милан Дутина (надимак: Мика) и ја, кренули смо Микшиним пунтићем ка Дурмитору, Жабљаку, односно Развршју (данас практично спојено са Жабљаком, на пола пута ка Вирку и Савином куку). Смештај смо обезбедили у кућици чији је власник госн Кљуев из Никшића, рударски инжењер у пензији, иначе добар пријатељ Аниног оца (чика Саша) још са студија. Знао сам одавно да Николајевски имају ту штелу, али ме је Стефке - Анин брат са којим сам доста шетао, стално некако, ненамерно, испаливао. 2010. године, баш се заломило да кад смо хтели тамо да идемо, ћерка Кљуева, дакле гђица Кљуев је била тамо, а они иначе тамо врло ретко и слабо иду. Ово лето сам се наоштрио, и већ смо једном ногом били у колима, кад је Стефке добио посао у Немачкој. То је било на почетку августа, толико ме је то смлатило, баш сам се разочарао због неодласка. Сањао сам Дурмитор већ две године. Боботов кук ми је 2008. године измакао (потпуно ван кондиције), 2009. таман кад смо са Пруташа силазили и били на Баљој греди, небо се отворило, покисли смо ка мишеви, а хтели смо доле до Шкрчког ждријела па изохипсом Шкрчке вале ка Самару, Зеленом виру и Боботовом куку. Међутим, непуних месец дана након што је пут на Дурмитор отказан, звала ме је Стефкетова сестра Ана, буквално у средувече, вече пред пут, и питала да ли сам расположен за одлазак. Чуј, да ли сам расположен!

Још један разлог вуче све Бреберине ка Дурмитору. У стану моје баке, стоји већ сто година велика урамљена фотографија Шкрчког погледа, црно-бела, у црном раму. Тај чудесни приказ смо сви као деца гледали, мислећи да је то бог зна где. Фотографија је снимак мог деде, предратни (пошто је било пуно ратова, ближе: пре другог светског рата, касних тридесетих је сликао). Дакле, мој деда и наравно отац, већ су искорачили по Шкрчком погледу и попели Боботов кук, тако да је то породични задатак који се мора испоштовати. Чекамо и Немању (мој брат) да га попне. Уз ову причу, да додам да је и мој прадеда (који је живео у Загребу) сваки годишњи одмор проводио у словеначким алпима, у шетњи и пењању. Пошто је то било доста давно, Дурмитор је тада још био тешка егзотика, тек га је Церовић увео на прави начин у планинарске карте, па праћед није ни стигао до Дурмитора, али ето, он је све то "закувао".

Позив сам наравно прихватио. Поред тога, Ана у ногама има пуно километара - јер је пуно ходала по планинчугама са Дулетом Момићем из Буковца.

Наш трећи члан је мој другар из детињства, Мика, а звао сам га јер сам знао да ће га Црно језеро купити на пречац.

Четвртак, 12h, Мика долази колима до "Електровојводине" и идемо за Београд по Ану (ради као архитекта у инвестицијама Управе царина). За долазак до Развршја требало нам је осам и по сати. Стигли смо по мрклом мраку, па Мика није могао ни да укапира где смо, а кућица (коју сам обишао са Стефкетом 2009. године кад смо ишли на Пруташ) је више пута за Вирак, и има прекрасан поглед на Језерску висораван.

Сама кућица је баш слатка. У приземљу су предсобље са малим купатилом, мала дневна соба са кухињом, и горе су још две мале спаваће собе. Преовлађује дрво, у дневној соби је и камин. Након размештања по собама и распакивања, рано смо легли, уморни од раног устајања, затим посла, и потом дугог пута.

Рано легање у кревет значи и рано устајање. У само свитање већ смо били на ногама. Диван поглед на висораван (кућица је окренута на југоисток), и брда иза кањона Таре, а лево, у истоку, трачица светлости, изгледом на жваку, прво се, тик уз хоризонт, издужује, црвени и жути, затим подебљава и даје све више светлости. Ова предигра траје бар пола сата пре самог помаљања сунчане лопте.

После кафе и доручка, спустили смо се новим путем Жабљак - Требиње (преко чувеног Грахова) одвојком према Рисну, до мора. Успут, свратили смо у такође чувено Пошћење (Мљетичак, Смаил - ага Ченгић, Новица Церовић...) да бисмо видели почетак кањона Комарнице (Невидио). Цели дан смо провели купајући се у Перасту, готово сами на плажи, по прелепом и топлим дану, уз море топло као бара. У повратку, свратили смо у Никшић, купили пиво и месо, и по повратку у Развршје, испекли добар роштиљ.

У суботу, 10.09, Ана и ја смо устали у 5 изјутра, и спремили се за излет. Око 6h смо пробудили Микшу, и он нас је колима одбацио до Седла, које се налази на путу за Трсу. Дакле, заобишли смо масив са запада, и кренули ка Боботовом куку мучки, са леђа, криомице. Са Седла смо кренули тачно у 6.45 и свако својим темпом, кренули ка врху. Ана је ишла брже од мене, па је до краја дана била стално 100-200m испред мене. Замолио сам је само да, пошто је Стефкетова сестра, застане на незгодним местима и да ме сачека како бисмо то заједно прешли. Био сам баш задовољан нашим раним поласком. Красан поглед на Добри до док смо ишли ка стрмом жљебу који се налази између Увите греде и обронака Вјетрних брда. Изласком на Суве таване, не мењајући темпо, прешли смо Сурутку у заобилажењу Зубаца. Јутро је било хладно, све доведе смо били у дуксевима и дугим рукавима. Стазица ситна и уска, посута "дробиним", ситним беличастим камичцима, као у парковима. Посвуда мали травњаци и бусенчићи траве, горско цвеће и боровнице. Брзо смо се обрели у Зеленом виру, и одмах отпочели успон ка Даниловој плочи и Великој превији. Изненадио сам се како смо хитро преваљивали пут, јер нисмо направили али баш нити једну паузу све до врха. Баш код Данилове плоче, на суседној стрмој падини (обронак Ђевојке), слуштило се галопом цело крдо дивокоза, јурећи ка подножју таквом брзином, да је права срећа да нису ноге изломиле. Нико им није рекао да је то опасно.

Већ изашавши на стрмо нагнути травњак подно Велике превије, схватили смо да смо потпуно сами на јужним обронцима Боботовог кука, нигде никог, километрима. На Великој превији сам свој ранац ћушнуо под један велик камен, јер је био доста тежак. Наиме, она жеђ са Триглава ме је уплашила па сам имао поред свих ствари још и 5 кила воде у њему. Сад смо Ана и ја ходали близу, нисам јој дао да бежи, и кренули смо ка Шкрчком погледу, по сипару, уском стазицом уз стену. За трен ока смо били на Шкрчком погледу, али смо продужили без задржавања, уском стазом посутом, као и у подножју, дробином. Дан је већ почео да буде савршен, сунце је већ добро грејало, није било ветра, подно нас шкрчка вала са језером, утисак тако интензиван и диван. Брзо смо испењали први жљеб, и даље пратећи стазицу дошли до стене, коју смо приљубљени уз њу, корак по корак, полако прешли, без икаквих проблема и застоја. Коначно, на врху смо. Уписали смо се у књигу, и уверили се да смо тог дана заиста били први ту горе (било је између 9.30 и 10h). Нисмо дуго били на врху. Кратко смо разгледали брда која смо до малочас гледали главе погнуте уназад. Дакле, десетак - петнаест минута паузе, и силазак доле. У силаску ми је било страшно да гледам Ану приљубљену уз стену и иза ње дубоку провалију Шкрке, па сам јој непрестано говорио да хода полако, ногу пред ногу, и приљубљена уз стену, иако тај силазак није ни опасан ни страхан, али некако, ... сестра мог друга, не дај боже. Уз ту моју досадну мантру, вратили смо се на дивну стазицу која чеше провалију Шкрке, и полако се спустили на Велику превију. Тек овде, кад смо били на скроз безбедном месту, послали смо поруке пријатељима и породици да смо били на врху, да смо сишли, и да смо на превоју, јер сви одлично познају овај терен, па да се ето не уплаше да нам се нешто не деси у силаску (што би био случај да смо се јавили са самог врха). Сад смо по први пут заиста сели да се мало одморимо. Пресвукли смо се, Ана је јела, пили воде, а и први планинари су почели да се помаљају, са свију страна. Чеси, Руси, Црногорци, ... горе, на врху, у књизи су уписани људи са отприлике свих континената, и Канада, и Аустралија, цела Европа. Са свима смо мало проћаскали. Пробао сам Ану да наговорим да се спустимо у Зелени вир, да идемо на Самар и Пруташ, па да нас Мика увече колима покупи код извора Шарбан. Ана ипак није хтела да се спуштамо истим путем, па смо одлучили да сиђемо у Жабљак. Кренули смо са Велике превије тачно у 11.38 (дакле, ту смо седели и ћаскали са свима који су наилазили више од сат времена). Како смо са временом баш добро стајали, предложио сам да идемо доле баш полако и да штедим ноге, будући да треба пар сати силазити низбрдо. Тако смо и учинили. Прешли смо камено море у Валовитом долу (стизале су нам поруке, нпр. Мишина: "Чувај ноге у Валовитом долу"), обишли Клекнату главицу и ушли у Биљегов до. Ту смо ишли на Прлу и Локвице, јер је то краћи пут до Жабљака, односно нисмо ишли на Ледену пећину. На Прли смо направили други одмор, кад смо сели да једемо, ја по први пут тог дана. На истом месту, срели смо тројицу Новосађана, који су потпуно неприпремљени, ни не знајући где је врх, кренули у масив. Пошто су били далеко од врха, а било је и касно, око 14h, стали смо их убеђивати да не иду даље. Један од њих, надимак: Чо, кренуо је са нама и ишао скроз до Жабљака, а преостала двојица су се, срећом, касније јавили да одустају.

Лагано, ногу пред ногу, као брдски магарчићи, у непрестаном чаврљању, прошли смо Бројишта и сишли у мешану зимзелено - листопадну шуму, до Црног језера (било је 15.30h), где смо се нашли са нашим Микшом, који се ту купао цео дан (наравно, одушевљен, јер је тог јутра сам ишао кроз шуму од Развршја до језера, које је видео први пут у животу), па сви ћутуре полако до Жабљака, и

преко брда - пречицом, у Развршје. Мени је само било мало труба што се уопште нисам уморио, али са друге стране, све смо урадили по правилима службе, рано устајање и исти темпо све време, old school, стара школа ходања.

Наредно јутро смо уморени, отишли до малог Црног језера, окупали се, и право у кола за Нови Сад.

Време које смо провели у масиву Дурмитора, само један дан, је било прекратко. Магија овог просторно невеликог, али прелепог стења, залепила се за нас опет, до следећег септембра. Камповање на Локвицама, обилазак Безименог врха, Бандијерне, Мининог и Терзиног богаза, Међеда, можда прелазак са шаторима у Шкрку, обилазак Пруташа, Планинице, Боботовог кука, све су то биле приче и планови у путу за Нови Сад, од којих су нам и очи засјале и проговориле, жељне базања по крашком беспућу.

Једино су ноге све време уплашено ћутале.

Текст: Марко Бреберина